

ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΤΟ ΝΟΜΟ

Οι εκτεταμένες βροχοπτώσεις δεν επιτρέπουν εφesusχασμό

**Του
Δημήτρη Κασσανάκη**

Η περυσινή καλοκαιρινή περίοδος θεωρείται αναμφισβήτητα μια από τις δυσμενέστερες των τελευταίων χρόνων για τους αγρότες του νομού Λάρισας καθώς η παρατεταμένη λειψυδρία οδήγησε σε μια αγωνιώδη εξεύρεση νέων πηγών για την άρδευση των καλλιεργειών.

Η γρήγορη εξάντληση των επιφανειακών υδάτων, που επήλθε επιπρόσθετα και από την έλλειψη προνοητικότητας για την έγκαιρη πλήρωση των φραγμάτων και των ταμιευτήρων, είχε σαν αποτέλεσμα την κατακόρυφη αύξηση των αιτήσεων για ανόρυξη νέων κυρίως αρδευτικών γεωτρήσεων.

Οι πολιτικές αρχές ανέτοιμες να αντιμετωπίσουν παρόμοια δυσμενή καιρικά φαινόμενα, τουλάχιστον αποτελεσματικά, αρκέστηκαν στην έγκριση των σχετικών κονδυλίων από το νομαρχιακό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και μάλιστα κατά προτεραιότητα λόγω του επειγόντος του προβλήματος της άρδευσης αλλά γρήγορα χτύπησε το «καμπανάκι» του κινδύνου.

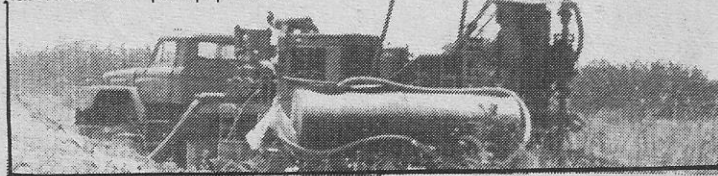
Η άναρχη και χωρίς προγραμματισμό ανόρυξη νέων γεωτρήσεων ανέδειξε κατά το δίμηνο Αυγούστου - Σεπτέμβριο την αγωνία φορέων και οργανισμών για την διαχείριση των υδάτινων πόρων καθώς για πρώτη φορά επιχειρείται να δοθεί η πραγματική διάσταση του προβλήματος.

Όλες οι συνεδριάσεις και συσκέψεις εκτός από την επισήμανση της οδυνηρής κατάστασης κατέληξαν στο ευχολόγιο για την ύπαρξη βροχοπτώσεων στην νέα χειμερινή περίοδο δεδομένου ότι κυρίως οι παραινέσεις και παρακινήσεις για περιορισμό των καλλιεργούμενων εκτάσεων και προγραμματισμό τους σε ζώνες έμειναν απλές παρακινήσεις.

Το πρόβλημα της λειψυδρίας δυστυχώς απασχολεί την πολιτεία ευκαιριακά, έντονα όταν υπάρχουν παρατεταμένες ξηρασίες καθόλη

την διάρκεια του χρόνου ενώ εφesusχάζεται όταν οι βροχοπτώσεις είναι ικανοποιητικές.

Οι εμπειρίες της οδυνηρής κατάστασης που δημιουργήθηκε πέρσι ουδόλως συνέτισε τις αρχές καθώς δεν υπελόγησε ότι η έλλειψη του αρδευτικού νερού κυρίως στην Λάρισα με την καλλιεργούμενη έκταση των 2,5 εκ. στρεμμάτων εντοπίζεται στο αρνητικό υδάτινο ισοζύγιο της περιοχής δηλαδή ότι τα υδατικά αποθέματα είτε υπόγεια είτε επιφανειακά είναι ανεπαρκή να εξυπηρετήσουν τα 850-950 χιλιάδες στρέμματα που αρδεύονται ετησίως, από τα οποία τα 650 χιλ. στρέμματα αρδεύονται από υπόγεια νερά κρατικών και ιδιωτικών γεωτρήσεων.

Τα 2-3 τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα το 1990, δηλώνει στην «Ε» ο προϊστάμενος της ΔΕΒ Λάρισας κ. Κων. Γκούμας, είχαμε σοβαρά προβλήματα στις γεωτρήσεις με μείωση και μηδενισμό της παροχής κυρίως λόγω της πτώσης του υπόγειου νερού, η οποία ήταν σε φθίνουσα πορεία.

Οι συνεχείς βροχοπτώσεις κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου, που φθάνουν μέχρι και τον Μάιο φαίνονται ιδιαίτερα ενθαρρυντικές για την αναπλήρωση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.

Την αποτελεσματικότητα των βροχοπτώσεων αυτών εξετάζει σκεπτικιστικά ο κ. Γκούμας που πιστεύει ότι είναι βέβαια μεγαλύτερες των δύο τελευταίων χρόνων πλην όμως υπολείπονται του μέσου όρου της δεκαετίας και συνεπώς δεν είναι δυνατόν να αναπληρώσουν τα μεγάλα ελλείμματα των υπόγειων υδροφορέων του νομού.

Την άποψη αυτή τεκμηριώνει καθώς στον νομό ο μέσος όρος της δεκαετίας 1971-1980 ήταν 480 χι-

λιοστά βροχής, την δεκαετία 1980-90 μειώθηκε στα 420 χιλιοστά και την 5ετία 1986-90 στα 390 χιλιοστά. Αν συγκρίνουμε στοιχεία των ετών 1986-1990 και φετινά αρχίζοντας από τον Σεπτέμβριο μέχρι και Απρίλιο βλέπουμε ότι τους μήνες Σεπτέμβριο - Οκτώβριο - Νοέμβριο - Φεβρουάριο και Μάρτιο έχουμε μειωμένη βροχόπτωση κατά 5-47% έναντι του μέσου όρου της 5ετίας και μόνο τους μήνες Δεκέμβριο - Ιανουάριο και Απρίλιο (πιθανόν και Μάιο αφού δεν τελείωσε) με αυξημένες βροχοπτώσεις από 30-160% έναντι του μέσου όρου της 5ετίας. Συνολικά για το διάστημα Σεπτεμβρίου - Απριλίου έχουμε 369 χιλιοστά και αύξηση μόλις 7,5% έναντι του μέσου όρου 1986-1990, αλλά είμαστε κάτω του μέσου όρου της εικοσαετίας που είναι σημαντικό και δεν επιτρέπει να ερπυσχάζουμε.

Εξάλλου τα παραπάνω αποδεικνύονται από τα στοιχεία που συγκεντρώνει η ΔΕΒ με συνεχείς με-

τρήσεις από ένα πυκνό δίκτυο 130 περίπου πιεζομέτρων που υπάρχουν σε όλες τις υδρογεωλογικές λεκάνες και καταδειχνουν την διακύμανση της στάθμης των υπόγειων υδάτων.

Με την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών εξάγονται ενδιαφέροντα συμπεράσματα, που συνοψίζονται ως εξής:

★ Στους ασβεστολιθικούς όγκους οι γεωτρήσεις παρουσιάζουν μια επαναφορά της στάθμης από 5 μέχρι 15 μέτρα και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν υπερβεί την ανώτατη στάθμη του 1988.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι λεκάνες του Τυρνάβου, του Κουτσόχρους, της Βρυσιάς Φαρσάλων, του Κεφαλόβρυσου και της Υπέρειας.

Εξαιρέση αποτελεί η περιοχή των Μύρων, όπου η στάθμη υπολείπεται κατά 5-6 μέτρα από αυτής του 1990 και κατά 10 μέτρα αυτής του 1989.

★ Αντίθετα στις γεωτρήσεις που βρίσκονται στους χαλαρούς σχηματισμούς και είναι οι περισσότερες, η επαναφορά είναι μικρότερη και κυμαίνεται από 2-17 μέτρα, επαναφορά που είναι βέβαια σημαντική αλλά δεν αναπλήρωσε ακόμη όλη την πτώση της στάθμης των τελευταίων ετών που μόνο για το 1990 ήταν από 5-20 μέτρα στις διάφορες λεκάνες. Ειδικότερα στις περιοχές Μακρυχωρίου - Γυρτώνης και Χάλικης υπολείπεται κατά 2-7 μέτρα.

Το φαινόμενο αυτό εξηγεί ο κ. Γκούμας έχει την ερμηνεία του αφενός στο γεγονός ότι η διήθηση στους σχηματισμούς αυτούς είναι αργή και ολοκληρώνεται μέσα με τέλη Μαΐου (γιατί μετά με την έναρξη των αρδεύσεων αρχίζει πάλι η πτώση της στάθμης) και αφετέρου στο γεγονός ότι παρά την αίσθηση που γενικά υπάρχει, οι φετινές βροχοπτώσεις δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλες.

Η επισήμανση αυτή είναι αναγκαία να ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν από όλους τους εμπλεκόμενους καθώς η υπόθεση «διαχείριση των υδάτων» είναι σοβαρή και απαιτεί αντικείμενο ιδιαίτερης μελέτης αλλά και ενημέρωσης.

Γιατί μόνο έτσι οι σπασμωδικές κινήσεις του περυσινού καλοκαιριού δεν θα επαναληφθούν...